

דילמות מס' 1,3 - מניעת ניוון קוגניטיבי ועבודה ביקורתית עם AI

בהנחיית: ד"ר צליל אינציגר וד"ר עמית צריקר
משתתפי השולחן: פרופ' אייל גמליאל, פרופ' שקד גלבוע, ד"ר אורטל בוחניק-אציל, ד"ר ירדן גליקסמן, ד"ר שמרית פישר, ד"ר כרמל בלנק.

סיכום הדיון בשולחנות העגולים:

שני השולחנות אוחדו, והתקיים דיון משותף שעסק בדרכים לשמר חשיבה עצמאית ולפתח שימוש ביקורתי ומושכל בכלי AI בתהליכי הלמידה.

במהלך הדיון עלו מספר כיווני פעולה מרכזיים:

□ עידוד חשיבה עצמאית לפני השימוש ב-AI :

משימות המחייבות את הסטודנטים להתמודד באופן עצמאי עם שאלות ואתגרים לפני הפנייה לכלי בינה מלאכותית. הוצע לשלב שיעורים או חלקי שיעורים ללא שימוש ב-AI.

□ פיתוח מיומנויות של חשיבה ביקורתית ובקרה על תוצרי AI :

שילוב משימות שבהן הסטודנטים נדרשים לבחון את התוצרים ולא לקבלם כמובן מאליו, למשל באמצעות השוואה בין תשובות של מודלים שונים, העלאת שאלות ביקורתיות וזיהוי מגבלות ובעיות בתשובות.

□ חיזוק המוטיבציה והרלוונטיות של הלמידה :

הודגשה החשיבות של יצירת עניין, השראה ומוטיבציה ללמידה, תוך הבהרה לסטודנטים מדוע הידע הנלמד חשוב וכיצד הוא תורם להם. כאשר הלמידה נתפסת כלא רלוונטית, הסטודנטים עשויים לנטות יותר להסתמכות פסיבית על AI ולויתור על מאמץ קוגניטיבי.

□ שינוי מסגרת הלמידה ועידוד למידה פעילה :

יצירת הזדמנויות ללמידת עמיתים, דיון משותף והתמודדות עם אתגרים קוגניטיביים במסגרת השיעור, באופן שמעודד חשיבה מעמיקה ואינטראקציה בין הסטודנטים.

המסר המרכזי שעלה מהדיון הוא שהאתגר אינו בהכרח לצמצם את השימוש ב-AI אלא

לעצב תהליכי למידה שבהם הסטודנטים נדרשים להפעיל חשיבה עצמאית, ביקורתית

ומעמיקה, ולהשתמש ב-AI ככלי התומך בתהליכים אלו ולא כתחליף להם.